

9- مفهوم و ماهیت جنگ نرم (نگاهی به فرآیند جنگ نرم علیه جمهوری اسلامی ایران)

حمزه جعفری¹

چکیده:

جنگ و تهاجم به عنوان رویکردهای خصمانه همواره مبنایی برای دستیابی به هدف در تفکر و عمل بشر وجود داشته و خواهد داشت. این مفهوم همراه با تاریخ بشر در هر دوره ای شکل خاصی به خود داشته است. این پدیده شوم را میتوان در سه دوره مطرح نمود. اولین دوره، تهاجم و جنگ مبتنی بر تئوری و عمل کلاسیک به استعمارکهن برمی گردد. در این دوره ژئوپلیتیک، جغرافیا و سرزمین از اهداف اصلی و تعیین کننده جنگها به شمار می رفتند و کشوری که در این دوره از قدرت بیشتری برخوردار بود سرزمینها و مستملکات بیشتری در اختیار داشت. لشکرکشی های اسکندر مقدونی، نادرشاه و جنگهای اول و دوم جهانی و... را می توان نمونه های از این دوره دانست. در دوره بعد که تصرف سرزمین هزینه های زیادی دربرداشت دشمن به منظور تأمین هدف خود به اشغال سیاسی کشور مخالف می پرداخت و حکومت های دست نشانده و فاقد استقلال ایجاد می نمود و حضور دشمن در سیستم امنیتی، اقتصادی و فرهنگی کشور هدف ماهیت امنیتی سیاسی بخود می گرفت. کشورهای واقع در بلوک غرب یا شرق در طول جنگ سرد، همچنین رژیم شاهنشاهی ایران نمونه هایی از این وابستگی ها می باشند. اما در دوره سوم که از پایان جنگ سرد به شکل جدیدتر و البته وسیع تا کنون ادامه دارد، در پی تحول در ویژگیهای تهدیدات سخت در اندیشه طراحان، جنگ نرم به عنوان رویکرد جدید برپایه تهاجم به باورها، اندیشه ها، افکار، رفتارها و در نهایت تغییر ساختارها در حوزه های سیاست، اقتصاد و فرهنگ به جای اشغال سرزمین - هابارویکردهای سخت افزاری یا جنگ نظامی مطرح و عملیاتی گردید. انقلاب های رنگین در کشورهایی همچون گرجستان، قرقیزستان، اوکراین و... نمونه های از کاربرد رویکرد نرم افزاری غرب علیه جوامع هدف می باشد. براین اساس در این مقاله مفهوم و ماهیت جنگ نرم با نگاهی ویژه به کاربرد این فرآیند علیه جمهوری اسلامی ایران مورد بررسی قرار می گیرد.

واژگان کلیدی: رویکرد سخت افزاری، رویکرد نرم افزاری، قدرت نرم، افکار عمومی، پشتیبانی ملی، اندیشه طراحان، انقلاب اسلامی، استکبار، دشمن.

¹ - مجتبع دانشگاهی حضرت امیر المومنین (ع) - دانشکده توپخانه